

HØJESTERETS DOM

afsagt onsdag den 11. marts 2020

Sag 156/2019

(1. afdeling)

Anklagemyndigheden

mod

T2

og

T1

(advokat Lone Rømø, beskikket for begge)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Nykøbing Falster den 14. november 2018 (1-3486/2018) og af Østre Landsrets 6. afdeling den 8. april 2019 (S-3510-18).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Vibeke Rønne, Oliver Talevski, Jens Kruse Mikkelsen og Anne Louise Bormann.

Påstande

Dommen er anket af T2 og T1 med påstand om frifindelse, subsidiært formildelse.

Anklagemyndigheden har påstået skærpeelse.

Supplerende sagsfremstilling

Påbud

Den 30. juni 2009 udstedte X Kommune påbud til T2 og T1 om kloaktilslutning af deres ejendom ... Påbuddet blev ikke efterkommet, og den 17. februar 2010 indgav X Kommune politianmeldelse.

Ved anklageskrift af 6. juli 2012 blev der rejst tiltale mod T2 og T1 for manglende efterkomelse af påbuddet.

Den 22. november 2012 meddelte X Kommune i en mail til ejerne, at påbuddet blev trukket tilbage. Af mailen fremgår bl.a.:

”Sagen stammer som bekendt fra Y Kommunes tid, hvor Y Kommune i 2003 på grund af uoverensstemmelser satte minipumpestationen i vejarealet lige uden for grunden.

Det var i denne forbindelse, at der var ”*en sagsbehandler ude på ejendommen for at besigtige forholdene*”. En hændelse som en af mine sagsbehandlere senere omtalte i en mail, og som er den oplysning, der i flere omgange er givet aktindsigt omkring. I maj 2005 fik I så afslag på en etablering af et pileanlæg, og Y Kommune varslede et påbud om tilslutning til kloak. På grund af interne omrokeringer blev der beklageligvis aldrig fulgt op på sagen.

X Kommune tog sagen op i 2009 og varslede et nyt påbud. Da I ikke efterkom dette påbud om tilslutning til kloak, anmeldte Udvalget for Teknik og Miljø i 2012 rutinemæssigt sagen til politiet, men desværre uden at man besigtigede forholdene i marken. Når vi ser tilbage på sagen kan vi kun beklage, at jeres udsagn om ”at vand ikke kan løbe opad” ikke dengang blev forstået i den rette sammenhæng, men i stedet blev forstået som en henvisning til spørgsmålet om det rørlagte vandløb, som der tidligere har været korrespondance om.

Det fremgår klart af sagens korrespondance, at der er givet aktindsigt i flere omgange (senest her i oktober 2012), men administrationen fik først problemstillingen om den manglende tilslutningsmulighed konkret beskrevet i brevet fra Jeres advokat den 10-09-2012. I brevet beskriver advokaten konkret, at det praktisk ikke er muligt at gennemføre tilslutningen til kloakken, idet minipumpebrønden ligger for højt, og da der ikke var ført kloakledning fra minipumpebrønden helt frem til skel.

X Kommune har for nyligt tilbudt afklarende fællesmøder på stedet, men er – med forskellige begrundelser om f.eks. manglende aktindsigt – blevet afvist fra jeres side. X Forsyning har desuden flere gange været i kontakt med jer for at finde ud af den bedste tekniske løsning på tilslutningsproblemet. X Forsyning har orienteret om at der har været en ny besigtigelse den 6. november 2012 vedr. sagen.

For at give ro til at afklare spørgsmålet vedr. placering af minipumpebrønden trækkes påbuddet hermed tilbage. Anklagemyndigheden underrettes om dette.

Sagen genoptages når, der foreligger en afklaring vedr. placeringen af minipumpestationen, dog senest i 2014.”

På denne baggrund besluttede anklagemyndigheden den 4. december 2012 at opgive påtalen mod T2 og T1, jf. retsplejelovens 721, stk. 1, nr. 2.

Den 18. februar 2015 sendte X Kommune et brev til T2 og V1, som er T2s ægtefælle, men ikke medejer af ejendommen, med opfølgning på tidligere korrespondance om kloakeringen af ejendommen på ... Af brevet fremgår bl.a.:

”Påbuddet, som blev meddelt af X Kommune den 30. juni 2009 blev i mail af 22. november 2012 *trukket tilbage* med begrundelsen for at afklare spørgsmål vedrørende placering af minipumpestation. Desuden blev det pointeret i samme mail at sagen ville blive genoptaget senest i 2014, når der forelå en afklaring på placering af minipumpestationen. Derfor foreslog vi december 2014, at vi skulle mødes på ejendommen, således der kunne blive indledt en dialog omkring placeringen af minipumpestationen. Dette møde afslog I at deltage i, hvorfor det ikke har været muligt at indgå en aftale om placeringen.

...

Jeres ejendom er omfattet af den gældende spildevandsplan for X Kommune ”Spildevandsplan 2014-2020” og skal derfor kloakeres.

Når der i løbet af foråret 2015 er blevet etableret en tilslutningsmulighed, vil X Kommune varsle et nyt påbud om tilslutning til X Forsynings kloaksystem.”

Ved breve af 22. juli 2016 sendte X Kommune varsel af påbud om kloaktilslutning til T2 og T1 med frist for eventuelle bemærkninger til den 31. august 2016.

Ved mail af 5. august 2016 oplyste T2, at de – som forholdene havde udviklet sig – ikke for nuværende kunne imødekomme et kommende påbud.

Den 1. september 2016 udstedte kommunen påbud om kloaktilslutning til T2 og T1. Af påbuddet fremgår bl.a.:

”Varsel af påbud

Påbuddet blev varslet i brev af den 22. juli 2016, hvor du blev opfordret til at bidrage med oplysninger om omkostninger, fordele, ulemper og andre forhold, der har betydning for beslutningen. Vi har modtaget følgende bemærkninger til det varslede:

I en e-mail af 5. august 2016 er det bemærket, at et kommende påbud ikke for nuværende kan imødekommes på grund af, hvordan forholdene har udviklet sig.

Det er X Kommunes vurdering at indsigelsen ikke bidrager med nye oplysninger, der fører til at påbuddet ikke skal meddeles, da der i indsigelsen ikke fremkommer nye oplysninger, der kan ændre på kravet om kloakering.

Derfor meddeles påbuddet som varslet.

Påbud

I henhold til miljøbeskyttelseslovens [§28, stk. 4] påbydes, at det sanitære spildevand (husspildevand) på ejendommen beliggende ..., X-by, matrikel ... senest den 2. marts 2017 skal være tilsluttet X Forsynings etablerede spildevandsstik, jf. vedlagte kort-bilag.”

Aktindsigt

Ankestyrelsen har ved afgørelse af 22. marts 2019 meddelt V1 delvis aktindsigt i en række sager på baggrund af en anmodning af 5. februar 2019.

X Kommune har ved brev af 6. februar 2020 meddelt V1 aktindsigt på baggrund af en anmodning af 3. februar 2020. Det fremgår af brevet, at kommunen har anset henvendelsen som en genfremsættelse af tidligere aktindsigtsanmodninger, og at anmodningen er blevet imødekommet af kommunen ved fremsendelse af materiale identisk med materiale, der tidligere er blevet udleveret.

Personlige oplysninger

Af T2s skatteoplysninger for 2017 fremgår, at hun havde en personlig indkomst på 155.164 kr.

Af T1s skatteoplysninger for 2017 fremgår, at han havde en personlig indkomst på 517.016 kr.

Anbringender

T2 og T1 har til støtte for påstanden om frifindelse anført navnlig, at landsretten har anvendt miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, forkert. I henhold til bestemmelsen er der tilslutningspligt for ejendomme, når stikledningen er ført frem til grundgrænsen. På deres ejendom på ... er stikledningen ført over grundgrænsen og ind på grunden på en sådan måde, at tilslutning ikke er mulig og i hvert fald ikke uden uforholdsmæssigt store omkostninger og nedsat funktionalitet.

De har trods gentagne anmodninger ikke fået aktindsigt i kommunens sagsbehandling og afgørelsen om tilslutningspligt, og der har således ikke været mulighed for reel partshøring. Det følger af forvaltningslovens § 9 b, at afgørelse af en sag skal udsættes, hvis en part under sa-

gens behandling fremsætter anmodning om aktindsigt, og denne anmodning efter loven skal imødekommes. Det følger endvidere af forvaltningslovens § 21, at parten på ethvert tidspunkt af sagens behandling kan forlange, at sagens afgørelse udsættes, indtil der er afgivet en udtalelse til sagen. Der kan efter omstændighederne, bl.a. hvis der foreligger væsentlige modstående hensyn til offentlige eller private interesser, ske en fravigelse af disse bestemmelser, men det er der ikke tale om i denne sag. Tilsidesættelsen af retten til aktindsigt og partshøring indebærer en urigtig anvendelse af forvaltningsloven og medfører, at påbuddet om tilslutning må anses for ugyldigt.

Påbuddet, som blev meddelt i 2009, var identisk med påbuddet, som blev meddelt i 2016, og derfor er en straffesag for overtrædelse af påbuddet fra 2016 i strid med forbuddet mod dobbelt strafforfølgning (ne bis in idem).

Til støtte for påstanden om formildelse har de anført navnlig, at der ved bødefastsættelsen skal foretages en konkret vurdering, hvor der tages højde for overtrædelsens grovhed, om der er sket en besparelse, eller om overtrædelsen er sket for at opnå en økonomisk vinding, samt deres personlige forhold og den tid, der er forløbet. Denne vurdering fører til en formildelse.

Anklagemyndigheden har anført navnlig, at landsretten har anvendt miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, korrekt. Det afgørende må være, at X Kommune har ført stikledningen til grundgrænsen, og at der er etableret en rimelig tilslutningsmulighed. Det forhold, at tilslutningen medfører omkostninger for T2 og T1, der er højere, end de oprindeligt havde forestillet sig, medfører ikke fritagelse fra tilslutningspligten, og det medfører heller ikke fritagelse, at kommunen efter T2 og T1s opfattelse har placeret stikledningen et andet sted end aftalt.

Der er ikke i forbindelse med X Kommunes sagsbehandling og tilslutningspåbuddet af 1. september 2016 begået sådanne sagsbehandlingsfejl, at der er grundlag for at tilsidesætte påbuddet. T2 og T1 er ved kommunens varslingsbrev af 22. juli 2016 blevet partshørt over de væsentlige oplysninger, som kommunen ville lægge til grund for påbuddet. De har således haft tilstrækkelig lejlighed til at fremkomme med bemærkninger inden udstedelse af påbuddet den 1. september 2016.

Påbuddet om tilslutning kan heller ikke ud fra proportionalitetsbetragtninger anses for ugyldigt. De miljøbeskyttelseshensyn, der værnes ved bestemmelsen i § 28, stk. 4, må vægtes højere end det forhold, at tilslutningen medfører udgifter for en grundejer, og det kan derfor ikke anses for at være i strid med proportionalitetsprincippet, at en grundejer skal afholde udgifter inden for en rimelig økonomisk ramme. Der foreligger ikke oplysninger om uforholdsmæssigt store omkostninger.

Det forhold, at der i 2012 blev opgivet påtale vedrørende kloaktilslutning på samme ejendom, kan ikke føre til frifindelse. T2 og T1 kan ikke på baggrund af påtaleopgivelsen have fået en berettiget forventning om, at de ikke senere ville blive meddelt et nyt påbud om tilslutningspligt, og at der ikke senere kunne rejses en ny straffesag for manglende efterkommelse heraf.

Straffen skal udmåles i overensstemmelse med forarbejderne til miljøbeskyttelseslovens § 110, jf. lovforslag nr. L 4 af 28. november 2007, de almindelige bemærkninger, pkt. 4, hvoraf det fremgår, at bødeniveauet i førstegangstilfælde i almindelighed bør være 5.000 kr. Der skal derfor ske skærpelse af den idømte bøde på 2.500 kr. Ved strafudmålingen i forhold til T2 må det dog tages i betragtning, at hun på gerningstidspunktet havde særlig lav indtægt.

Tvangsbødernes størrelse skal fastsættes, så de udgør et egnet og rimeligt middel til gennemtvangelse af tilslutningspligten. De må således udmåles i forhold til T2s og T1s økonomiske forhold og den udgift, som de kan påregne i forbindelse med opfyldelsen af tilslutningspligten. Der kan derfor være grundlag for at skærpe tvangsbøderne, navnlig i forhold til T1.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T2 og T1 er ved landsrettens dom fundet skyldige i overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 28, stk. 4, ved at have undladt at opfylde et påbud fra X Kommune af 1. september 2016 om at tilslutte spildevandet fra deres ejendom til X Forsynings kloakledning inden den 2. marts 2017.

Det er ubestridt, at påbuddet ikke er opfyldt. T2 og T1 har til støtte for deres påstand om frifindelse anført navnlig, at de ikke kan straffes for overtrædelse af påbuddet, fordi påtale i en

tidligere straffesag om overtrædelse af et tilsvarende påbud udstedt i 2009 blev opgivet. Påbuddet er desuden ugyldigt, fordi tilslutning til den stikledning, som kommunen har etableret, ikke er mulig eller vil indebære uforholdsmæssigt store omkostninger. Påbuddet er endvidere ugyldigt som følge af sagsbehandlingsfejl, fordi deres anmodninger om aktindsigt ikke er imødekommet.

Betydningen af den tidligere straffesag

I 2012 opgav anklagemyndigheden påtale mod T2 og T1 efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, i en sag, hvor de var tiltalt for ikke at have opfyldt et påbud om kloaktilslutning meddelt af X Kommune i 2009. Årsagen til påtaleopgivelsen var, at kommunen havde trukket påbuddet tilbage, bl.a. fordi der var tvivl om de tekniske muligheder for tilslutning til kloakken. Kommunen tilkendegav samtidig, at sagen ville blive genoptaget, når der forelå en afklaring vedrørende placeringen af en minipumpebrønd.

I hvert fald under disse omstændigheder finder Højesteret, at kommunens tilbagekaldelse af det tidligere påbud ikke var til hinder for, at der i 2016 blev meddelt et nyt påbud om kloaktilslutning.

Denne sag vedrører manglende opfyldelse af påbuddet fra 2016, som er udstedt, efter at kommunen har vedtaget en ny spildevandsplan og etableret en ny tilslutningsmulighed på ejendommen.

Der er således ikke tale om den samme lovovertrædelse, som var omfattet af påtaleopgivelsen i 2012, og dermed ikke ny strafforfølgning i strid med forbuddet mod dobbelt strafforfølgning.

Forholdet til miljøbeskyttelsesloven

Kommunens påbud er udstedt i medfør af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, hvorefter der er tilslutningspligt for en ejendom, når en stikledning er ført frem til grundgrænsen.

Landsretten har lagt til grund, at der er etableret et offentligt stik hen til og 10 til 20 cm over grundgrænsen til T2 og T1s ejendom. Det forhold, at stikket er etableret lidt over grundgrænsen, indebærer efter Højesterets opfattelse ikke, at kommunens påbud savner lovhjemmel.

Landsretten har endvidere lagt til grund, at der er etableret en rimelig tilslutningsmulighed. Landsretten fandt i den forbindelse, at der var tilslutningspligt, selv om der eventuelt var en afvigelse med hensyn til placeringen af stikledningen i forhold til, hvad der havde været drøftet mellem ejernes repræsentant og kommunen. Ved denne vurdering indgik, at ejerne ikke ønskede et videre samarbejde med kommunen.

Højesteret kan ikke efterprøve landsrettens bevisbedømmelse. Efter de oplysninger, som landsretten har lagt til grund, finder Højesteret ikke grundlag for at tilsidesætte landsrettens vurdering af, at tilslutningsmuligheden er rimelig og dermed ikke i strid med proportionalitetsprincippet.

Sagsbehandlingsfejl

Der er ikke fremkommet noget, som giver Højesteret grundlag for at antage, at T2 og T1 er blevet nægtet aktindsigt i oplysninger, som kan have haft betydning for deres mulighed for at varetage deres interesser under kommunens sagsbehandling forud for udstedelsen af påbuddet i 2016.

Delkonklusion om skyldsspørgsmålet

Efter det anførte er der ikke grundlag for at fastslå, at T2 og T1 er blevet retsforfulgt i strid med forbuddet mod dobbelt strafforfølgning, eller for at anse kommunens påbud af 1. september 2016 om tilslutning til kloak for ugyldigt.

Højesteret tiltræder derfor, at T2 og T1 er fundet skyldige i den rejste tiltale.

Strafudmåling og tvangsbøder

Det fremgår af forarbejderne til lov nr. 173 af 12. marts 2008 om ændring af lov om miljøbeskyttelse og forskellige andre love (Folketingstidende 2007-08, tillæg A, lovforslag nr. L 4, s. 29), at bødeniveauet for overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, i førstegangstilfælde i almindelighed bør være på minimum 5.000 kr. Højesteret finder for så vidt angår T1 ikke grundlag for at fravige dette udgangspunkt og forhøjer derfor bøden til 5.000 kr. For så vidt angår T2 tiltræder Højesteret, at bøden er fastsat til 2.500 kr. Højesteret har herved lagt vægt på hendes lave indtægt.

Højesteret finder ikke grundlag for at forhøje de tvangsbøder, landsretten har fastsat.

Samlet konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med de ændringer, at bøden for T1 forhøjes til 5.000 kr. med forvandlingsstraf af fængsel i 8 dage, og at de idømte tvangsbøder forfalder første gang den 1. april 2020.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med de ændringer, at bøden for T1 forhøjes til 5.000 kr. med forvandlingsstraf af fængsel i 8 dage, og at de idømte tvangsbøder forfalder første gang den 1. april 2020.

T2 og T1 skal solidarisk betale sagens omkostninger for Højesteret.

UDSKRIFT
AF
ØSTRE LANDSRETS DOMBOG

Afsagt den 8. april 2019 af Østre Landsrets 6. afdeling
(landsdommerne Peter Mørk Thomsen, Sanne Kolmos og Christian Schrøder (kst.)).

6. afd. nr. S-3510-18:

Anklagemyndigheden

mod

1) T2

(cpr.nr. ...)

2) T1

(cpr.nr. ...)

(begge v/advokat Lone Rømø, besk.)

Nykøbing Falster Rets dom af 14. november 2018 (1-3486/2018) er anket af T2 og T1 med påstand om frifindelse.

Anklagemyndigheden har i forhold til tiltalte T2 påstået domfældelse efter anklageskriftet samt skærpe.

Anklagemyndigheden har i forhold til tiltalte T1 endeligt principalt påstået afvisning af tiltaltes anke, jf. retsplejelovens § 920, stk. 2, subsidiært påstået domfældelse efter anklageskriftet samt skærpe.

Over for afvisningspåstanden har forsvareren på vegne af tiltalte T1 påstået frifindelse.

Forklaringer

Der er i landsretten afgivet supplerende forklaring af de tiltalte og vidnerne V2, V5 og V1.

De i byretten af vidnerne V3 og V4 afgivne forklaringer er dokumenteret i medfør af retsplejelovens § 923.

Tiltalte T2 har supplerende forklaret blandt andet, at kloakmesterens tilbud i 2012 vedrørende arbejdet i henhold til påbuddet i 2009 lød på 29.000 kr. I 2015 blev der varslet et nyt påbud, og i den forbindelse indgik tiltaltes mand en aftale med forsyningen om, at stikledningen skulle føres ind på grunden, hvor renden var gravet helt ud til grundgrænsen. Der blev imidlertid i 2016 lavet et stik en meter inde på grunden, og stikket blev ført ind på grunden et stykke fra renden og havde en helt divergerende retning væk fra den gravede rende og var placeret alt for dybt. I sin tid blev først kun renden etableret, men ikke røret. I 2012 lavede de en afløbsledning fra deres septiktank og næsten ud til grundgrænsen. Hun ved ikke, om afløbsledningen blev lagt neden i renden, men det ved hendes mand. Deres kloakmester fortalte dem, at regningen nu i stedet ville blive på 143.000 kr., og fordyrelsen skyldtes, at kommunen havde etableret stikket på den måde, som kommunen havde gjort, og at stikket derfor ikke passede med deres afløbsledning i renden.

Vidnet V2 har supplerende forklaret blandt andet, at hvis en kloakmester måtte være i tvivl om, hvordan tilslutningen skulle udføres, ville kommunen henvise til X Forsyning, der nøjagtigt ville oplyse, hvordan stikkets fysiske placering er på grunden. Hun blev ikke kontaktet af en kloakmester herom. Da pumpebrønden og stikket var lavet, og der således var tilslutningsmulighed, blev T2 og sønnen som grundejere hørt, inden der blev udstedt et påbud. Det er altid X Forsyning, som varetager arbejdet med udførelse af pumpebrønde og stik, og forsyningen har udført ca. 3.000 pumpebrønde siden 2009. Nærværende sag er en lidt anderledes sag, idet det i alle andre sager har været muligt at få en aftale med parterne om pumpebrøndens og stikkets placering, og alle pumpebrøndene har efter aftale været placeret på grunden. Det er i nærværende sag forsyningen, der selv har angivet, hvor stikket skulle ligge.

Hun er fortsat ansat i kommunen og arbejder således med den administrative del, som påbyder tilslutning, hvor forsyningen er den udførende del. Grundejeren har pligten til at lave arbejdet inde på egen grund for egen regning. Hun er ikke bekendt med forberedelsesarbejder inde på grunden. Hun har intet papir på dette. I byretten sagde grundejerrepræsentanten, at der var lavet noget forberedelsesarbejde på grunden, men hvad der er lavet, ved hun ikke. Hun har et kort, der viser, hvor pumpebrønden er placeret, og hvor dybt stikket ligger, hvilket er godt 5 meter nede i jorden. I byerne ligger stikkene ofte 10 meter nede i jorden, idet vandet jo skal kunne løbe af sig selv.

Vidnet V5 har supplerende forklaret blandt andet, at det er normalt, at hele installationen ligger inden for grundgrænsen, og det har været et mere omfattende og dermed dyrere arbejde at placere denne pumpestation i offentlig vej med brøndens bund 4,4 m nede i jorden. Han kan bekræfte, at stikket er ført ind til ejendommen, så tilslutning vil kunne ske. Han har ikke set forberedelsesarbejder på grunden. Alle pumpestationerne nævnt i hans forklaring for byretten har fungeret tilfredsstillende. Forsyningen benytter forskellige entreprenører til arbejdet.

Han er oprindelig uddannet landskabsarkitekt og har de seneste 20 år arbejdet som leder. Han har etableret forsyningen, hvor han indtrådte som direktør i 2010 og fortsat er direktør. Stikket ligger i skellet til ejendommen i en dybde på 3,8 m. V1 havde oplyst forsyningen om, at man på ejendommen havde ført en tilslutningsledning frem i en dybde på 3,2 m under terræn. En dybde på 3,2 m havde derfor været den ideelle placering, men entreprenøren, som løste opgaven, ramte ikke denne dybde, hvorfor der er denne forskel på 60 cm. Overgangen kan uden problemer løses ved montering af et mellemstykke med styrtfald. Man vil skulle grave noget mere jord af for at komme dybere, og det vil være en dyrere løsning, men arbejdet er ukompliceret. Der er stadig et fald fra skellet og ud til brønden.

Ifølge forsyningens notat går stikket mellem 20 og 40 cm ind over skelgrænsen. Afstanden er målt op med kameraer. Det siger sig selv, at jo kortere afstanden er, jo større vil faldet være. Han har fået at vide, at stik og afløbsledning ligger skævt i forhold til hinanden, men det håndterer man med bøjninger. Det er der intet unormalt i – det er standard VVS-arbejde. Det afgørende er faldet fra huset og hen til pumpestationen.

Tiltalte V1 har supplerende forklaret blandt andet, at der er flere fejl i gengivelsen af hans forklaring i byrettens dom. Han har ikke sagt, at han afviste kommunens tilbud om at grave stikket op og lægge stikket ind, hvor han ville have det, fordi han nu havde fået nok. Han sagde heller ikke, at han ikke længere ønskede at samarbejde med kommunen og endelig heller ikke, at han ikke har lyst til at indgå flere tåbelige aftaler med kommunen, sådan som sagen har udviklet sig, og som de tidligere havde givet en chance.

Han fik en skrivelse fra kommunen ved V2 om, at det stik, som kommunen var ved at udføre, skulle føres hen til grundgrænsen. Han indgik ikke en aftale med V2. Han har alene sagt, at han var træt af brudte aftaler. Han vil gerne tale med kommunen, så længe kommunens medarbejdere holder sig til sandheden.

De havde fået lavet en afløbsledning på deres grund i 2014. Afløbsledningen var udført af en kloakmester, og de vidste, hvor ledningen var. Stedet var markeret med tre pinde, der var sat i jorden. De havde gravet renden hen til 2,5 til 3 meter fra grundgrænsen, og den mellemste pind markerede, hvor ledningen ændrede retning. I 2015-2016 rykkede han kommunen for at få tilslutningen færdiggjort.

Det er logisk, at eftersom han selv havde lavet renden og lagt sit afløbsrør i denne, så skulle arbejdet gå ud på tilslutning til denne afløbsledning. Da han havde besøg af V3 på ejendommen, stod de foran renden og kiggede på den, og han viste V3 fotoet i ..., og ikke de tre pinde, for det var der jo ikke grund til, når man nu havde fotoet.

For så vidt angår spørgsmålet om aktindsigt, så har sagen været gennem seks ministerier, Folketingets Ombudsmand og Ankestyrelsen, og det er Ankestyrelsen, som modtog en meget stor mængde krypterede sider fra kommunen, som har meddelt aktindsigten. Så der er ikke givet reel aktindsigt, men blot fremsendt dokumenter, som skal indikere aktindsigt. Han havde bedt om aktindsigt i kommunen, og det synes han ikke, at han har fået.

Landsrettens begrundelse og resultat

Da sagen med nytte har kunnet behandles også i relation til T1, uden at vedkommende har været til stede under hovedforhandlingen, har landsretten ikke fundet grundlag for at afvise T1s anke, jf. retsplejelovens § 920, stk. 2.

Efter § 28, stk. 4, i miljøbeskyttelsesloven er der tilslutningspligt for ejendomme, når stikledning er ført frem til grundgrænsen.

Det lægges efter bevisførelsen til grund, at der er etableret et offentligt stik hen til og 10 til 20 cm over grundgrænsen til de tiltaltes ejendom og i en dybde af 3,8 m under terræn i skel, og at der derved er etableret en rimelig tilslutningsmulighed.

Den afvigelse, der eventuelt måtte være i forhold til drøftelserne mellem de tiltaltes repræsentant V1 på den ene side og kommunen og forsyningen på den anden side, kan ikke føre til, at der ikke var tilslutningspligt for den pågældende ejendom. Det hører med til denne vurdering, at de tiltaltes repræsentant, til trods for dennes forklaring i landsretten, efter det i øvrigt fremkomne ikke ønskede et videre samarbejde med kommunen.

Hverken den omstændighed, at der først blev givet aktindsigt den 27. marts 2019, og det i et omfang, der efter de tiltaltes opfattelse er utilstrækkelig, eller de grunde, som forsvareren i øvrigt har anført om spørgsmålet om aktindsigt, kan føre til frifindelse. Det samme gælder den omstændighed, at der i 2012 blev opgivet påtale vedrørende kloaktilslutning på den samme ejendom.

Også efter bevisførelsen for landsretten tiltrædes det derfor, at de tiltalte er skyldige efter anklageskriftet.

Bødestrafen findes for hver af de tiltalte passende.

Endvidere finder landsretten de af byretten fastsatte tvangsbøder passende med den ændring, at tvangsbøderne forfalder første gang den 1. maj 2019.

Landsretten stadfæster derfor dommen.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Byrettens dom i sagen mod T2 og T1 stadfæstes med den ændring, at de idømte tvangsbøder forfalder første gang den 1. maj 2019.

De tiltalte skal in solidum betale sagens omkostninger for landsretten.

RETEN I NYKØBING F.

O M

afsagt den 14. november 2018

Rettens nr. 1-3486/2018

Politiets nr. 1900-88990-00011-17

Anklagemyndigheden mod

T1 cpr-nummer ... og T2 cpr-nummer ...

Anklageskrift er modtaget den 25. juni 2018.

T1 og T2 er tiltalt for overtrædelse af **miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 28, stk. 4**, ved at have undladt inden den 2. marts 2017, at efterkomme X Kommunes påbud af 1. september 2016 om på adressen ..., X-by, at foretage tilslutning af spildevandet til X Forsynings kloakledning via stikledning.

Påstande

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om bødestraf.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at de tiltalte tilpligtes at betale fortløbende tvangsbøder hver på 1.250 kr./mdr, indtil påbuddet er efterkommet.

T2 har nægtet sig skyldig.

Sagens oplysninger

Tiltalte T1 var ikke mødt.

Der er afgivet forklaring af tiltalte T2, af V1 og af vidnerne V2, V3, V4 og V5.

Forklaringerne er lydoptaget.

Tiltalte T2 har forklaret, at det er korrekt, at hun modtog et varsel om påbud af 22. juli 2016 fra X Kommune.

Sid 75271

Foreholdt sagens bilag 6-20, Varsel af påbud om tilslutning til X Forsynings kloak samt adskillelse af regn- og spildevand på ejendommen ..., X-by, bekræftede tiltalte, at det var det varsel, hun modtog. Hendes mand sendte efterfølgende en indsigelse til kommunen.

Foreholdt sagens bilag 6-14 påbud af 1. september 2016, Påbud om tilslutning til X Forsynings kloak samt adskillelse af regn- og spildevand på ejendommen ..., X-by, bekræftede tiltalte, at hun modtog det påbud. Tiltalte rettede henvendelse til en autoriseret kloakmester ... og senere kloakmester sagde, at han ikke var helt sikker på, hvor stikket var ført hen, og hvor dybt det var ført ned. Han sagde ligeledes, at hvis de skulle tilsluttes det stik, som forsyningen havde lavet, så ville det koste dem 143.000 kr. Kontakten til kloakmesteren var i 2016, efter at de havde modtaget påbudet. Stikket var ikke ført ind til grundgrænsen, men var ført ind gennem hækken og 1 meter ind på ejendommen i en meget stor dybde og i en helt divergerende retning. I 2012 var der lavet en aftale med ... og med deres kloakmester, hvor stikket skulle placeres, men alligevel blev stikket lavet et helt andet sted, hvor det stort set er umuligt for en maskine at komme ind og grave. Så i stedet for, at tilslutningen skulle koste 29.000 kr. vil den nu koste 143.000 kr. ifølge tilbuddet fra den nuværende kloakmester.

Forholdt sagens bilag 6-27, kortbilag, bekræftede tiltalte, at hun havde modtaget kortet fra kommunen.

Foreholdt sagens bilag 6-9, Erindring om påbud af 22. maj 2017, bekræftede tiltalte, at hun modtog rykkeren. Denne rykker blev besvaret af tiltaltes ægtefælle. Stikket er stadig ikke etableret, fordi det ikke kan lade sig gøre, hvilket er meddelt kommunen.

V1 har forklaret, at hans hustru er T2. De bor begge på ejendommen Sønnen bor i Y-by. Påbuddet blev ikke indbragt for den civile domstol. Det gjorde de heller ikke med det forrige påbud. Det gav ingen mening at anlægge sag, da det ikke var muligt at tilslutte ejendommen, og så på grund af det økonomiske i at anlægge sag. Han har haft en del kommunikation med kommunen. Han gjorde indsigelser, da de fik varslet. Indsigelsen gik ud på, at man ikke kunne pålægges et påbud med lovgivningen i hånden om at tilslutte noget, der ikke eksisterede. I henhold til miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, er der tilslutningspligt og ret, når kommunen har etableret et stik frem til grundgrænsen. Han indgik en aftale med V2 og senere med V3, hvoraf det klart og tydeligt fremgik, at stikket skulle føres frem til grundgrænsen i en dybde på 3 meter og i henhold til den udgravede rende, som var gravet for at kunne blive tilsluttet. Men en tidlig morgen kørte en gravemaskine gennem hækken uden tilladelse og uden deres viden. Der blev gravet inde på ejendommen, hvorved der blev fjernet planter og træer for 34.000 kr. Han og hans hustru vandt efterfølgende en retssag, hvor de modtog betaling af de 34.000 kr.

Der blev gravet et hul med en dybde på 4 meter. Ude på vejen blev der nedsat en brønd. Derfra blev der sat en stikledning 1,70 meter inde på ejendommen. Dette er ikke grundgrænsen. Stikket blev ført ind, så det lå 4,40 meter under terræn. Stikket skulle have været nede på 3 meter. Dette betyder, at der skal laves en lodret tilslutning til kommunens stik, hvilket er imod loven, idet der er lovning om, hvor meget fald en kloakledning må have, der siger 1 meter for hver 2 cm. Kommunen har gravet meget dybere og i en helt anden retning. Tilslutningen ville koste dem 142.000 kr., fordi det ville kræve en større gravemaskine, når man skulle grave ned til 4,40 meter, ligesom der skulle fjernes hegn, hønsehus, planter, lægges jernplader ud fra indkørslen og hele vejen ned. Kommunen tilbød at grave stikket op og lægge stikket ind, hvor han ville have det, men det ville han ikke, fordi

han nu havde fået nok. Han henholdt sig til proportionalitetsprincippet. Før alt det her var han enig i, at ejendommen skulle tilsluttes, men nu har han fået nok. Han er vidende om, at kommunen indtil videre har brugt 1,3 mio. kr. i retssager. Det er ude af proportionalitet. Prisen for sidste udgravning var 375.000 kr. for brønden ude ved vejen og en forkeret installation til ejendommen. Det er nu fjerde gang, man prøver at lave et stik til ejendommen. Han ønsker ikke længere at samarbejde med kommunen. Han ønsker, at kommunen lukker sagen.

Ejendommen har siden 1967 været tilsluttet en eksisterende kloakledning øst for ejendommen. Kommunen udvidede kloakledningen med vejvand. I 1967 indtrådte X-Amts vejvæsen som part i sagen til betaling af udgifterne til rørlægningen, idet vejvandet blev ledt ud til kloakken. Vejvand er defineret som det mest forurenede spildevand. Der blev indgivet en klage til Y-Amt, der afviste sagen med den begrundelse, at vejvandet ikke forurenede mere end normalt. Anlægget blev herefter godkendt. Der var en vandløbssag i 2000, fordi der var overløb af fækalier, som medførte en oprensning. Ingeniør ... fra Y Kommune var til stede på kommunens vegne. Der blev aftalt en betaling på ca. 15.000 kr., som skulle fordeles mellem 6 grundejere og kommunen. Kommunen tog den største del, fordi kommunen udledte mere. Han skrev til Miljøministeriet med en forespørgsel om, at når der var en fælles kloakledning, som kommunen gjorde brug af, om det så var privat eller offentligt. ... skrev tilbage til ham i henhold til en lovparagraf, som han ikke husker, at når den var tilsluttet offentligt, så var det en offentlig kanal. Derfor spurgte han V4, om der fandtes nogen dokumentation for, at de forurenede. Det gjorde der ikke. Han fik taget prøver af deres vand, ligesom de fik taget prøver af rensningsanlæggets udløb, og det vidste sig, at de rensede 75% bedre end rensningsanlægget gjorde. Han er træt af brudte aftaler med kommunen. Han er træt af historier og manglende aktindsigt. Han vil have lov til at anlægge det pileanlæg, som er mere miljørigtigt, og som der er forberedt til. Anlægget står klart. Han ville i dag kunne rense sit spildevand 100%. Det kan kommunen ikke. Rensningen ville opfylde de renskrav som vandloven foreskriver. Såfremt kommunen ikke kan dokumentere det modsatte, så skal de i henhold til § 72 dokumentere, at han forurener. Han har ikke lyst til at indgå flere tåbelige aftaler med kommunen, sådan som sagen har udviklet sig. De gav kommunen en chance. De gik frivilligt med til at føre deres stik frem til grundgrænsen. Han havde gjort deres del klar frem til grundgrænsen, hvorefter kommunen førte stikket 1,80 meter fra den oprindelige retning, hvor stikket skulle have været ifølge kloakmesteren, samt ned i en dybde, som er 1,20 - 1,30 meter under den aftalte dybde.

V2 har forklaret, at hun er ansat ved X Kommune som miljøtekniker. Hun kom ind i sagen i 2014 i forbindelse med opstart af den nye sag. Hun var ikke inde over den gamle sag. Der var i 2014 blevet vedtaget en ny spildevandsplan. Formålet med en spildevandsplan er at udlægge kloakoplandet, hvor man fastlægger, hvor spildevandet skal håndteres på forsyningens rensesanlæg. Man udlægger specifikke områder, hvor man går ud og siger, at nu skal der kloakeres. Man udfærdiger også ejendomslisten, og man kan gå ind og se specifikt på kort, hvilke ejendomme, der er omfattet af spildevandsplanen. Spildevandsplanen er det planmæssige grundlag for at gennemføre kloakeringen. Planen skal laves af kommunen. Når kloakanlægget er klart, varsler man et påbud. Der skal være tilslutningsmuligheder, inden man varsler. Når hovedanlægget er lavet, og der er lavet stikledninger eller pumpebrønd, så varsler man påbuddet, fordi der så er en fysisk mulighed for at blive tilsluttet.

Man lægger en ledning ind til grundgrænsen, som har forbindelse til brønden/hovedkloakken, og så skal ejendommen tilslutte spildevandet til denne ledning. Gravimetrisk betyder, at det løber helt af sig selv. I denne her sag løber spildevandet ud til en pumpebrønd, og derfra bliver det pumpet ud til en trykledning, der ligger ude i vejen. Pumpebrønden ligger ude i vejen, hvilket ikke er normalt. Normalt forsøger forsyningen af lave aftaler med grundejerne og få lagt dem ind på matriklerne for de forskellige ejendomme, idet strømmen til pumpebrønden trækkes fra den pågældende ejendom. I denne sag har det ikke været muligt at få en aftale med grundejerne. Fordelen ved at pumpebrønden etableres på ejendommen er blandt andet af praktiske årsager, idet transportvejen bliver kortere, og det er nemmere at have brønden inde på grunden, fordi man ikke skal arbejde ude i rabatten, og såfremt der bliver noget med pumpebrønden, er den nemmere at komme til.

I denne sag har kommunen forsøgt at indkalde til møde og træffe aftaler med grundejerne. Dette er blevet afvist. Hun begyndte med dette, da hun blev sat på sagen. Man startede op på ny og forsøgte at lave en aftale om, hvor pumpebrønden skulle etableres, idet der skulle etableres en ny pumpebrønd på ejendommen, men en sådan aftale blev afvist af grundejernes repræsentant, V1. Derfor traf X Forsyning i samarbejde med kommunen, den beslutning, at pumpebrønden blev etableret ude på vejen, med en stikledning ind til grundgrænsen, så der var mulighed for tilslutning. Hun har intet kendskab til, hvor stikledningen gik ind. Hun fik fra X Forsyning tilsendt dokumentation på, at tilslutning var mulig og hvoraf det klart og tydeligt fremgik, hvor stikledningen lå. Hun er ikke ude på ejendommene for at vurdere, hvor stikledningerne skal være eller tilsluttes. Det gør X Forsyning. Hun er den administrative medarbejder. Indsigelserne vedrørende blandt andet dybden og placering er videresendt til X Forsyning, der har ansvaret herfor. Indsigelserne til kommunen har alene drejet sig om, at man ikke ville efterkommet påbuddet, og at indsigelserne blev koblet sammen med den gamle sag. Hun traf afgørelsen om påbud ud fra dokumentationen om, at der er en tilslutningsmulighed. Hun forsøgte at opstarte en dialog op med V1, men det sluttede hurtigt, fordi han ikke havde lyst til dialogen med kommunen. Dialogen foregik via brev og ved sager om aktindsigt på forskellige ting. Hun mener ikke, at der er uafsluttede sager om aktindsigt i kommunen. Hun er sikker på, at i de sager, som hun har været indblandet i, er der givet aktindsigt i alt det, der skulle meddeles aktindsigt i.

Adspurgt omkring et løsningsforslag på sagen svarede vidnet, at ejendommen bliver tilsluttet X Forsynings spildevandsanlæg. Ud fra de foreliggende oplysninger, som hun har, vil dette stadig kunne lade sig gøre. Hun har ikke været inde over prisen for tilslutningen.

Adspurgt af tiltalte om der i december 2014 var ført stik frem til grundgrænsen, forklarede vidnet, at det ikke havde noget at gøre med denne sag. Der blev lavet en ny pumpebrønd og et nyt stik i 2016. Hun kunne ikke svare på, om der var et stik i 2014. Adspurgt til betydningen af gravimetrisk tilslutning til skel, og om det fremgik af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4, svarede hun, at hun ikke umiddelbart forstod spørgsmålet, men at gravimetrisk betyder, at det kan løbe af sig selv ud til stikledningen og derfra løbe af sig selv ud til pumpebrønden, hvorfra det bliver pumpet væk. Adspurgt om hun havde fået en anmodning om forklaring af ordet gravimetrisk, svarede hun nej.

Adspurgt af tiltalte om, hvorfor vidnet ikke svarede på tiltaltes brev af 25. februar 2016 vedrørende en vurdering af proportionalitetsprincippet, forklarede hun, at henvendelsen var blevet besvaret med den begrundelse, at henvendelsen tidligere var blevet besvaret, og at man ikke kunne fremkomme med nye argumenter, når svaret var givet.

Adspurgt herom bekræftede vidnet, at hun havde modtaget en henvendelse om, hvorvidt proportionalitetsprincippet var blevet overholdt. Henvendelsen var blevet besvaret af hendes tidligere chef.

Adspurgt om tiltaltes nuværende kloakordning er bedre end den, som kommunen nu kan tilbyde, forklarede vidnet, at hun ikke skulle vurdere på, om den eksisterende ordning er bedre, idet området er udlagt som et kloakopland, hvor der er udlagt et kloaknet, som man har pligt til at tilslutte sig, når der er tilslutningsmulighed. Dette er blevet vurderet på et tidligere tidspunkt.

Adspurgt om betydningen af forvaltningslovens § 9 b var lig med offentlighedslovens § 7, forklarede vidnet, at hun ikke på stående fod kunne huske paragrafferne, hvorfor hun ikke kunne besvare spørgsmålet.

Adspurgt hvordan tiltalte skal kunne tilslutte sig stikket, forklarede vidnet, at man kontakter en autoriseret kloakmester og træffer en aftale om, at kloakmesteren fanger det sanitære spildevand og graver en ledning, som tilsluttes til den etablerede stikledning.

Adspurgt om vidnet var inde over den gamle sag fra før 2014, svarede hun, at det kan hun godt have været.

Adspurgt forklarede hun, at der kun gives dispensation til en ejendom, såfremt man har et lovligt godkendt anlæg, som lever op til kravene, ligesom man kan være usikker på forsyningsdriften, eller en vej kan besværliggøre driften. Det er kun i meget få tilfælde, at der gives dispensation fra kloakeringstilslutningen. Der var ingen undtagelser vedrørende området i denne sag. Alle områdets ejendomme har tidligere været tilsluttet den gamle kloakledning, der endte ud i et vandløb, hvor man konstaterede en forurening. Ud fra denne konstatering har kommunen vurderet, at spildevandet skulle renses på et rensningsanlæg, i stedet for at løbe næsten urensset ud i vandløbet.

Adspurgt til, hvordan en kloakmester skal forholde sig, såfremt han er i tvivl om noget, forklarede vidnet, at kloakmesteren har mulighed for at kontakte kommunen eller X Forsyning. Der kom ikke nogen henvendelse fra kloakmesteren vedrørende den pågældende ejendom. Hun er vidende om, at X Forsyning har været ude på ejendommen sammen med en kloakmester.

Adspurgt af tiltalte, hvornår tiltaltes ejendom indgik i spildevandsplanen, forklarede vidnet, at ejendommen allerede indgik i en tidligere spildevandsplan fra Y Kommune. X Kommune lavede en ny spildevandsplan i 2014, hvor ejendommen kom med på ejendomslisten. Området har været udlagt som kloakopland siden Y Kommunes tid.

Adspurgt herom, forklarede vidnet, at hun henholdt sig til spildevandsplanen fra X Kommune. Det var det plangrundlag, hun arbejdede ud fra.

Adspurgt af anklageren omkring offentliggørelsen af spildevandsplanen, forklarede vidnet, at hun arbejdede med selve spildevandsplanen, men at hun var bekendt med procedurerne omkring offentliggørelse af en spildevandsplan, og hun er sikker på, at procedurerne er blevet overholdt. Et forslag til en spildevandsplan er offentligt fremlagt i 8 uger på kommunens hjemmeside. Fremkommer der indsigelser, bliver de indarbejdet eller også vedtager man spildevandsplanen som den ligger.

Adspurgt omkring forurening forklarede vidnet, at man har vurderet, at der skulle foregå en kloakering på grund af ... Å. Man har vurderet, at spildevandsbelastningen fra vejens drænsystem, som løb ud i ... Å, skulle fjernes.

V3 har forklaret, at han tidligere var ansat som projektleder og projektmedarbejder ved X Forsyning. Han arbejdede med alle mulige blandede projekter. Han er uddannet ingeniør. Han var ansat ved X Forsyning i perioden fra 1. januar 2013 til april 2016. Han forklarede, at når først der er udarbejdet en spildevandsplan vedrørende kloakering af ejendomme, så skal Forsyningen sørge for tilslutningsmuligheden, så grundejeren kan tilslutte sig anlægget. Forsyningen gravede en pumpestation ned i det offentlige vejareal og førte et stik ind på ejendommen. Det var en entreprenør, der stod for gravearbejdet, men han førte tilsyn med arbejdet. Han var også sagsbehandler ved Y Kommune, dengang man lavede den tidligere spildevandsplan. Dengang var det normal procedure, at man lavede en aftale med grundejeren om, at man satte pumpestationen et sted på grunden, hvor det passede grundejeren, hvilket også ville lette grundejerens tilslutning. Dette havde man gjort alle de andre steder i projektet i området. Dette gjorde også tilslutningen billigere for grundejerne, fordi man ikke skulle grave så lange ledninger, idet man kunne sætte pumpestationen ved siden af den tidligere bundfældningstank. Det var således kommunen, der betalte for ledningen ind til pumpestationen og for gravearbejdet. Dette arbejde gjorde man ikke på den pågældende ejendom, fordi det ikke var muligt at lave en aftale med grundejeren. Derfor blev pumpestationen sat i rabatten og tilkoblet det offentlige ledningsnet, SEAS. Den første pumpestation, der blev sat i 2002, var ikke dyb nok. Så den næste pumpestation blev gravet dybere ned. Ude ved ejendommen havde de en medarbejder, ..., og en entreprenør fra ... ude og beregne, hvor dyb pumpestationen skulle være, og hvor stikket skulle føres hen til grunden. Han kender ikke noget til nogen aftale omkring dybden. Han havde ... notat omkring dybden. Ud fra det, beregnede man indløbet. Man regnede med 1 meter pumpesum, hvorfor man gravede et meget stort hul ude på er uddannet kloakmester, og ... er også uddannet kloakmester. De har beregnet faldet inde fra niveauet fra bundfældningstanken med det rigtige fald ud til pumpestationen. Jo længere man rykker den tilbage, jo mindre dyb skal den være.

Foreholdt det af V1 oplyste om, at pumpestationen er for dyb, forklarede vidnet, at han arbejdede ud fra de beregninger, der forelå. Der stod intet om, hvor dybt den skulle ind. De skulle alene kunne modtage hans vand. De havde håbet på, at V1 havde kunnet lavet arbejdet inde hos sig selv, så de var klar, således at de kunne have koblet ham på med det samme. Såfremt de kunne have koblet ham på med det samme, så ville de ikke have siddet her i dag.

Når man laver en separat kloakering, og stikket bliver sat ind på grunden, så skal lodsejeren selv bagefter fanget stikket, og denne arbejdsgang kunne man have sparet, såfremt den lå derude. Så skulle man ikke efterfølgende grave ned en gang til.

Adspurgt om der allerede var et eksisterende stik ind til grundgrænsen inde fra ejendommen, svarede vidnet, at det var de ikke stødt på. Han har ikke set nogen oplysninger fra V1 herom. Han havde fået angivet det sted, hvor det skulle stå. Der stod et brændeskur eller hønsehus imellem. Det er korrekt, at stikket blev sat ind på grunden. Normalt sætter man stikket 1-2 meter ind på grunden, for at stikket er fri fra en eventuel hæk. Placeringen afhænger af den aftale, man får med lodsejeren. Han kender ikke noget til en aftale omkring Han så ingen aftale. Han gik ud fra, at ... havde lavet beregningen i forhold til pumpestationen, og at ... måtte have fundet ud af, hvor den skulle stå. Hvis den stod i den anden ende af grunden, så skulle brønden have været tilsvarende dybere. Han har fået en placering og en dybde, som han har gravet en pumpestation ned til, for at lave tilslutningsmuligheden. Beregningerne er ud fra dansk lov og regler indenfor kloakering. Han har talt med V1 ved de lejligheder, hvor han var ude på ejendommen. Både dengang han var ansat ved Y Kommune og ved X Forsyning. V1 sagde til ham, at han var imod det arbejde, som blev udført. Stikket er sat i et offentligt areal, så det er Forsyningen, der bestemmer, hvordan det skal løses. Hvis stikket bliver sat ind på lodsejerens areal, så laver man det i samarbejde med lodsejeren. I X Forsyning har man en liste over de ting, som skal være overholdt, f.eks. et vist antal meter med hensyn til serviceringen. Men det blev ikke aktuelt i denne sag. Han blev ikke ringet op af nogen kloakmester. Han er ikke bekendt med, om andre i Forsyningen blev ringet op. Han stoppede ved X Forsyning umiddelbart efter, at pumpestationen var sat ned. Denne nødløsning blev også foretaget ved andre ejendomme, hvor pumpestationerne blev nedsat i offentligt areal, hvorefter Forsyningen betalte for tilslutningen til SEAS's net, således at man ikke kommer ind på ejendommen. Han mente, at man var gået bort fra denne procedure, idet man nu laver ekspropriationssager på ejendommene i stedet for.

Adspurgt om der på ejendommens ejers foranledning var en kloakmester til stede, svarede vidnet, at han ikke har talt med nogen.

Adspurgt herom, forklarede vidnet, at han huskede at have talt med V1. Det kan godt have været den 8. maj 2013 i indkørslen, men han husker ikke konkret samtaleens indhold. Det er korrekt, at han har besigtiget ejendommen og forholdene i 2012 i hvilken forbindelse han så en septiktank, som var blevet indmålt af landinspektøren. Han huskede ikke, hvad han skrev i rapporten.

Foreholdt sagens bilag B, mail af 7. oktober 2015, bekræftede vidnet, at såfremt de ikke hørte noget, så ville pumpestationen som udgangspunkt blive gravet ned i en dybde af 3 meter. Han husker ikke, hvor dybt pumpestationen blev gravet ned.

Adspurgt herom forklarede vidnet, at der i forbindelse med kloakeringen blev brugt almindelige standard brønde til husstande, som har en eller anden dimension. De skal ikke ned for at foretage reparationer, idet man trækker pumperne op via et trækssystem.

Adspurgt af anklageren med hensyn til standard brøndene forklarede vidnet, at brønden er en katalogvare med medfølgende vejledninger med hensyn til nedgravningen.

Adspurgt om brønden er modificeret, svarede han nej.

V4 har forklaret, at han har været ansat i X Kommune siden 2007. Adspurgt af tiltalte, forklarede vidnet, at det er korrekt, at han har ansvaret for, at de nødvendige oplysninger foreligger, inden der træffes en afgørelse. Han var inde over vedtagelsen af spildevandsplanen for 2014-2020. Spildevandsplanen har været annonceret digitalt som den skulle, og den er godkendt af byrådet. Det fremgik af annonceringen, at ejendommen ... indgik i spildevandsplanen. Spildevandsplanen blev annonceret, og man skulle reagere, såfremt man havde bemærkninger til planen. Annonceringen er foregået efter samtlige regler, ligesom der har været afholdt borgermøde. Borgermødet er blevet annonceret i ugeavisen. Forslaget til spildevandsplanen og den vedtagne spildevandsplan var også lagt ud på kommunens hjemmeside. Spildevandsplanen indeholder adresselister og kortbilag over samtlige omfattede ejendomme.

Foreholdt sagens bilag K, brev af 29. september 2009 til X Kommune, bekræftede vidnet, at der blev givet aktindsigt i henhold til brevet. Han var ikke bekendt med, at der ikke var ført et stik frem til grundgrænsen. Han er ikke i stand til at udtale sig omkring de tekniske dele, idet det er X Forsyning, som står for den tekniske del. Han fik oplysninger fra X Forsyning om, at tilslutningsmulighederne var til stede, hvorfor man gik i gang med varslingen og påbuddet. Siden 2002 eller 2003 har der været etableret en pumpebrønd i rabatten. X Kommune fik først sagen som ny myndighed i 2009 med oplysning om, at der var tilslutningsmulighed, og der blev givet påbud i henhold til gældende regler. I løbet af 2009 og 2010 kom en del tvister, hvorfor påbuddet blev trukket tilbage. Man havde herefter en dialog med X Forsyning om, hvordan man så fik etableret tilslutningsmulighed derude. På et tidspunkt i 2015 fik man oplyst fra X Forsyning, at der nu var tilslutningsmulighed, hvorefter de tog fat i sagen som myndighed og varslede et påbud.

Sagen blev i sin tid trukket tilbage, fordi der var usikkerhed omkring, hvor dybt brønden lå, og for at få ro på sagen og løse den i mindelighed. Han er ikke fysisk ude for at tilse, om der er ført stik frem til grundgrænsen. Han får oplysningerne fra X Forsyning.

V5 har forklaret, at han er bekendt med, at der er ført et stik ind over grundgrænsen, men ikke hvor langt, det er ført ind, men det kunne være 1,40-1,50 meter. Vidnet er bekendt med, at forholdet har været drøftet mange gange, og at han i dialogen med V1, for hans egen forståelse, har måttet tegne, hvordan de oplysninger, der ligger på sagen, oplyser dybde på stikket. Det ligger som et bilag i det materiale, som vidnet og V1 har udvekslet. Det er de oplysninger vidnet har i forhold til det, der ligger på sagen, indmålt fra Landmålerfirma

Ifølge vidnets tegning ligger indløbet 3,80 meter under terræn, der er i skellinien. Vidnet er ikke kloakmester. De har lavet ca. 2.800 af de pågældende typer pumpepestationer fra perioden 2010. Det er usædvanligt, at det ligger i offentligt vejareal. De har haft en autoriseret kloakmester til at lave det. Det var kloakmesteren, der efter anvisning fra forsyningens projektfolk, placerede pumpestationen. Man måler udløbet på den pågældende ejendom, og ejendommen kunne via gravitation få afledt sit spildevand hen til

pumpestationen. I dette tilfælde var der langt fra udløbet og hen til det sted, hvor den er, så derfor er koten, der hvor den er.

Foreholdt bilag D, forklarede vidnet, at stikket blev lagt i 3,80 meters dybde. Vidnet kan ikke svare på, om stikket blev lagt 80 cm under det af V3 oplyste, nemlig 3,00 meter, men ud fra de oplysninger, som vidnet har, er det indmålte stik fra 3,80 meter under koten i skel, og der skal laves en forbindelse mellem stikkene. Hvis det skal udføres korrekt, skal man længere baglæns ind på de tiltaltes ejendom og grave stikket i en anden hældning hen til tilslutningsstedet. Der skal foretages en ekstraordinær udgravning for at komme ned i den dybde, hvori kloakken ligger i dag.

Vidnet er bekendt med miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4. Vidnet har ikke tegning af, hvor stikket kommer ind. Kommunen har ikke efter vidnets overbevisning nægtet at oplyse overfor V1, hvor stikkene ligger. Da T2 og V1 ønskede at tilslutte ejendommen, stod forsyningen klar til at anvise, hvordan det skulle ske. Det var ikke nogen stor sag. Man kan se, hvor afgangen er i pumpestationen, og kan på den måde pejle sig ind til, hvor det er henne.

Adspurgt af anklageren forklarede vidnet, at det er forsyningens projektfolk, der vurderer, hvor langt ned pumpebrønden skal ligge, og det foregår altid i samarbejde med ejeren af ejendommen, for det er dem, der anviser, hvor deres udløb er fra deres spildevandsafledning. Det er vidnets opfattelse, at det er V1, der har taget imod de medarbejdere, som forsyningen har sendt ud. Det har ikke været muligt at indgå en frivillig aftale, og det endte med, at T2 og V1s pumpestation kom til at stå uden for ejendommens matrikel og ikke inde på matriklen, som ved alle de andre ejendomme. Hvis den havde ligget inde på ejendommen, var det meget billigere at tilslutte. De placerer altid en pumpestation, så den enkelte grundejer har så få omkostninger, og så forsyningen efterfølgende har adgang til pumpestationen. Hvis pumpestationen havde været inde på grunden, skulle vandet ikke løbe så langt, og røret kunne være kortere og pumpebrønden højere op, og der ville blive mindre gravearbejde.

Grundejeren har krav og ret til, at, når man afleder, så skal vandet selv kunne løbe hen til pumpestationen. Hvis den er placeret for højt, kan man ikke komme af med spildevandet. Forsyningen har lavet et stik, der er ført frem til og ind over grundgrænsen. Det viser opmålingen og tilbagemeldingerne. Der står en pumpestation klar til tilslutning. Det er vidnets opfattelse, at V3s betragtninger har været fornuftige og målt ind i forhold til, hvordan den rigtige kote har været. Der har ikke været regnet forkert. Det færdige udførte arbejde har endt med at være en afvigelse i forhold til det, der måske har været tænkt. Der har ikke været nogen dialog med V1 om at løfte minipumpebrønden, og dette anser vidnet også som urealistisk. Vidnet tror, at når man er nede i disse dybder, kan man også grave yderligere 80 cm længere ned. Den optimale løsning på situationen havde været at sætte minipumpestationen 5 meter fra det sted på ejendommen, hvor spildevandet løber ud og tilslutte det der. Forsyningen har ingen fordele i, at pumpebrønden ligger enten 80 cm højere eller lavere, og der er ingen interesse i at placere den på en bestemt måde. Det skal bare kunne virke.

Vidnet husker, at ... var ude på ejendommen som den første for at måle op. Der har været dialoger, men det har ikke været muligt at indgå en frivillig aftale.

Vidnet sidder i forsyningen, og forsyningen har ikke truffet nogen forvaltningsretlig afgørelse om, hvorvidt ... skulle tilsluttes, da det er en spildevandsmyndighedsopgave, der ligger hos kommunen. Forsyningen er en udførende enhed, der ikke træffer afgørelser.

Vidnet har været ude på ejendommen, men kan ikke svare på, hvor langt inde stikket ligger, eller om det ligger to meter fra anvisningen, men han har set landmålerens tegning.

Vidnet er ikke bekendt med, at der har været en besigtigelse i 2009.

Det er muligt at tilslutte ... til kloakken, og de ville kunne bistå en kloakmester med at forbinde det. Hvis kloakmesteren skulle mene, at stikledningen ligger for lavt for tilslutning, vil man finde en løsning. Man ville lave et overgangsstykke på et antal meter, hvor man i stedet havde styrtfald, så man lavede et lidt stejlere fald hen til tilslutningsstedet. Man ville finde et stykke, hvor man ville håndtere koteforskellen henover, således at man kunne få en løsning, der var acceptabel, og dette ville kloakmesteren gøre. Efter vidnets opfattelse er der ikke noget i vejen for, at man kan tilslutte på nuværende tidspunkt.

Rettens begrundelse og afgørelse

Efter vidneforklaringerne lægger retten til grund, at spildevandsplanen for 2014-2020 blev offentliggjort i overensstemmelse med forskrifterne herom.

Ligeledes lægger retten efter vidneforklaringerne til grund, at der er givet de tiltalte aktindsigt i det omfang, de har anmodet herom, og i det omfang, det har været muligt at give aktindsigt.

Der er ikke for retten oplyst om forhold, der giver grundlag for at antage, at det var uproportionalt, at X Kommune den 1. september 2016 meddelte de tiltalte påbud om at tilslutte sig X Forsynings kloak, ligesom der ikke er oplyst om en saglig grund til, at de tiltalte skulle kunne få en dispensation til tilslutningen.

Efter bevisførelsen kan det lægges til grund, at de tiltalte allerede den 30. juni 2009 blev meddelt et påbud om tilslutning til offentlig kloak, og at de tiltalte i den forbindelse blev sigtet for manglende opfyldelse af påbuddet. Sagen blev opgivet inden, der blev rejst tiltale, og retten finder herefter, at der ikke er tale om en genoptagelse af en tidligere sag. Dette skal ligeledes sammenholdes med, at påbuddet af 1. september 2016 blev givet på baggrund af spildevandsplanen for 2014-2020.

Endelig kan det efter vidneforklaringerne, herunder særligt vidnet V5s forklaring, lægges til grund, at der er ført stik ind over grundgrænsen, og at det er muligt at tilslutte

Retten finder herefter, at påbuddet meddelt de tiltalte den 1. september 2016 blev meddelt med rette.

Det kan efter bevisførelsen lægges til grund, at der ikke er sket tilslutning i overensstemmelse med det meddelte påbud.

De tiltalte har herefter gjort sig skyldige i overtrædelse af miljøbeskyttelseslovens § 28, stk. 4.

Straffen fastsættes for så vidt angår T1 til en bøde på 2.500 kr., jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 28, stk. 4.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Straffen fastsættes for så vidt angår T2 til en bøde på 2.500 kr., jf. miljøbeskyttelseslovens § 110, stk. 1, nr. 2, jf. § 28, stk. 4.

Forvandlingsstraffen fastsættes som nedenfor bestemt.

Tiltalte skal endvidere betale tvangsbøder som nedenfor bestemt.

Thi kendes for ret:

Tiltalte T1 skal betale en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 6 dage.

Tiltalte skal betale tvangsbøder på 1.250 kr./mdr., som forfalder første gang den 1. april 2019 og derefter hver den 1. i måneden og indtil påbuddet er efterkommet.

Tiltalte T2 skal betale en bøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen for bøden er fængsel i 6 dage.

Tiltalte skal betale tvangsbøder på 1.250 kr./mdr., som forfalder første gang den 1. april 2019 og derefter hver den 1. i måneden og indtil påbuddet er efterkommet.

De tiltalte skal betale de dem vedrørende sagsomkostninger.